

A man in a dark hoodie is shown in profile, looking out over a forest of tall trees. The scene is set at sunset or sunrise, with a warm, orange and yellow glow on the horizon and a blue sky above. The man's face is partially in shadow, and the overall mood is contemplative and serene.

MOTÝČ

PAVOL ZLATOVSKÝ

DRŽ HUBU
A BUDE
TI DOBRE

... alebo sa skús vzoprieť a uvidíš, čo sa stane.

DRŽ HUBU
A BUDE
TI DOBRE

Copyright © Pavol Zlatovský 2018

Design © Motýľ design 2018

Cover photo © ALEXEY DADANOV / Piotr Zajda / shutterstock

Slovak edition © Vydavateľstvo Motýľ 2018

ISBN: 978-80-8164-172-5

PAVOL ZLATOVSÝ

DRŽ HUBU
A BUDE
TI DOBRE

VYDAVATELSTVO MOTÝL

Úvod

S Viktorom Kozárom som sa zoznámil celkom náhodou raz na cintoríne a jeho život ma veľmi oslovil. Možno aj preto, že obaja sme v živote zažili isté kritické okamihy, keď sme mohli prísť o všetko. Lenže neprišli. Tieto okamihy v nás však zanechali hlboké zárezy a vo mne vyvolali istý pocit spolupatričnosti. Vybral som sa preto za ním, aby sme sa hlbšie porozprávali. Býva v komunite ľudí neďaleko môjho mesta, za jednou dedinou, na veľkom sebestačnom statku. Žije jednoduchým, no – ako sám tvrdí –, konečne šťastným životom. Práca ho naplňuje a dodáva mu pocit užitočnosti. Hovorí, že ak by nevykonal riadne svoju prácu, ostatné činnosti by sa zabrzdili a statok by nefungoval. A to, že svojou činnosťou prispieva k budovaniu niečoho zmysluplného, ho uspokojuje a naplňuje. Tento pocit mu v komplikovanej spoločnosti dlho chýbal. Pociť užitočnosti. Tu je o ňom dokument. S niekoľkými slovami aj o mne.

1.

Rýchly bežec

Otvorili sa veľké krídlové dvere a dnu prenikol záblesk svetla. Jeho žiara narušila vnútorné prítmие a chladné šero. Čerstvý a teplý vzduch, ktoré spolu s ním vošli dovnútra, spôsobili jemné zachvenie sa štyroch plamienkov. Malinkých a nepatrných plamienkov sviečok stojacich na vzdialenom stole. Dvere sa zatvorili, plamienky sa upokojili a miestnosť zase pohltilo šero. Spočiatku sa zdalo temné, no v skutočnosti takým nemohlo byť. Temnota v miestnosti nikdy nemala miesto, nikdy sa tu nedokázala usadiť.

Do tejto tmavej a ľudmi zabudnutej miestnosti vstúpil istý mladík. Bol to on, kto otvoril veľké krídlové dvere a na chvíľu si dovoľil narušiť pokoj záhadného priestoru. Dlho tu nebol a keby ste sa ho spýtali, či mu to tu chýbalo, určite by s hrdosťou povedal, že nie. Beztak mal čo robiť. Nepotreboval sem ísť. Napriek tomu si miestnosť veľmi dobre pamätal, a keď sa jeho zrak prispôbil studenému prítmию, rozľiadol sa vôkol. Všetko stálo presne na svojom mieste ako kedysi. Nič sa tu za tie roky nezmenilo. Celkom nič, iba on. Azda preto sem prestal chodiť. Už mu toto miesto nič nehovorilo. A možno, že mu nikdy nič nehovorilo, a preto,

keď si to uvedomil, prestal sem chodiť. Nech je to už ako koľvek, teraz sa tu zase ocitol.

Spolu s ním bolo v miestnosti ešte zopár ďalších ľudí. Vôbec si však mladíka nevšimli, nezaujímali ich, prišli sem pre niečo úplne iné. Nečakali tu na neho a on sem neprišiel, aby sa s nimi dal do reči. Boli si navzájom ľahostajní, spájala ich iba jedna jediná vec: ocitli sa naraz v tej istej miestnosti. Napriek tomu, že ich dôvody prísť sem boli rôzne... Teda... asi boli rôzne... To sa môžeme len domnievať. Možno boli rovnaké. No prinajmenšom boli podobné. Tak to zväčša býva, keď sa viac ľudí stretne v jednej spoločnej miestnosti. Mávajú na to podobné dôvody. Napríklad sa chcú spolu zabaviť, porozprávať, zoznámiť alebo na niečom dohodnúť. No zdalo sa, že títo ľudia sa tu ocitli náhodou, celkom neplánovane.

Spomínaný mladík bol však veľkou výnimkou. Dalo by sa tiež povedať, že v túto chvíľu bol aj jedinou výnimkou. On sem po toľkých rokoch prišiel práve preto, aby sa stretol s niekým v tejto miestnosti. Nedohodol sa s ním vopred a netušil, či tu bude, ale slepo sa spoliehal na to, že keď sa táto miestnosť počas rokov nemení, nebude sa meniť ani poriadok v nej a ten muž tu bude. Áno, hľadal istého muža. Ten podivný muž tu mal tiež čakať, aby sa mohol porozprávať. Aj keď nie nevyhnutne s týmto mladíkom. Bol ochotný porozprávať sa s hocikým v tejto zvláštnej miestnosti. V miestnosti, kde trávil nemálo času. Povedzme, že bol niečo ako stály zákazník alebo, ešte lepšie vyjadrené, ako správca. To je to správne slovo! Muž bol správcom miestnosti a rád sa rozprával s ľuďmi.

Potom, čo si mladík letmo obzrel celú miestnosť, upriamril svoj pohľad do kúta, kde sa mal daný muž – správca

nachádzať. Prižmúril oči a jeho vnútro sa zachvelo a znepokojilo. Ten muž sa tam skutočne nachádzal! Ticho sedel na stoličke tak, že sa o jej operadlo opieral laktom ľavej ruky. Tou istou rukou si zároveň podopieral hlavu, druhú ruku mal voľne spustenú. Odvtedy, čo mladík vstúpil dnu, záhadný muž zamieril svojím zrakom k nemu. Mladíkov vstup do miestnosti bola totižto jediná zmena, ktorá sa tu odohrala, a keďže muž nemal práve čo robiť, všimol si túto zmenu.

Mladík začal pomalým a neistým krokom kráčať k mužovi. Ako sa k nemu blížil, vynárali sa mu v hlave všetky spomienky na neho a zase v ňom rozpoznal toho istého človeka, ktorého stretával pred rokmi. Nielen v tejto miestnosti, ale celkovo vo svojom živote, kým sa preňho nestal rovnako bezvýznamným ako celá táto miestnosť.

Muž bol tenký, kostnatý, vysoký a plecnatý. Výraz jeho tváre, prepadnuté líca a oči uložené hlboko v jamkách mohli pri pohľade z diaľky vzbudzovať u človeka hrôzu. No pre tých, ktorí ho aspoň trochu poznali, bol obyčajným, veľmi milým človekom. Až prekvapivo milým a dobrosrdečným, ak vezmeme do úvahy, čím všetkým si v živote prešiel. Nie všetci správcovia totižto mávajú ľahký život.

Mladík k nemu pristúpil a ukázal na stoličku vedľa, či si môže prisadnúť. Správca pokýval hlavou. A tak sa mladík usadil, lakte si oprel o kolená, zrak zaboril do podlahy a zostal ticho sedieť. Dobre vedel, že by mal teraz začať odbavovaním istých formalít, ktoré musia odznieť predtým, ako sa pustí do neformálneho rozhovoru, ale keďže si na ne vôbec nevedel spomenúť, iba tam ticho sedel. Správca sa na neho usmial a sám sa mladíkovi neformálne prihovril.

„Dlho si tu nebol, Zdeno. Si to ty, však?“

„Áno, som to ja,“ vzdychol si mladík.

„A pamätáš si ma?“

„Áno, pamätám si vás.“

„Môžeš mi tykať, veď aj vtedy si mi tykala a to si bol oveľa mladší.“

Mladík pokýval hlavou a zostal ticho sedieť.

„No, tak začni. Povedz mi, čo sa ti za tie roky prihodilo,“ vyzval ho správca.

„Potreboval by som s niečím pomôcť,“ pošúchal si dlane a vložil si ich medzi stehná.

„Povedz mi s čím, pomôžem ti, veď mám ľudom pomáhať,“ upokojil ho správca.

„Urobil som veľa chýb, veľmi veľa chýb,“ pokračoval mladík.

„A kto nie? Veď sme iba ľudia.“

„Fajn, ale ja som urobil veľmi veľa zlých chýb.“

„To je samozrejmé, dobré chyby sa predsa len robia ťažšie,“ správca sa na neho usmial.

„Neviem, ako ti to mám povedať. Kde mám začať... Je toho veľa...“

„Najlepšie je ísť pekne poporiadku. Začni tak, že mi povieš, čo s tebou bolo potom, čo si odtiaľto odišiel.“

„Dobre,“ zamyslel sa mladík a začal. „Vieš, prečo som odtiaľto odišiel, všakže? Jednoducho som si nerozumel s týmito ľuďmi. Nemal som vtedy chuť niečo im vysvetľovať, ani sa s nimi zmierovať a tak som radšej odišiel. Vieš, na čo narážam, však? Pamätáš si ešte na to?“

„Áno, veľmi dobre. Ako jedinému si sa mi s tým zveril.“

„Vyhýbal som sa im, ako sa len dalo, lebo som sa bál, že by všetko prezradili.“

„Nemal si sa čoho báť, nespravili by to. Ja som im dohovril.“

„To je jedno, aj tak by som ich nemohol vídavať pre to, čo som urobil. Lenže vôbec som si neuvedomil, že som tak prišiel o svojich jediných kamarátov.“

„Nebolo potom pre teba ťažké vyrovnať sa s tým?“

„Práveže ani nebolo. Uzavrel som sa do seba a začal som viac času venovať počítaču. Tak sa mi podarilo na všetko zabudnúť. Okrem toho som si pri hraní počítačových hier našiel nových kamarátov. Najprv sme sa rozprávali iba cez net, no potom sme sa začali aj stretávať. Vtedy som si uvedomil, ako dobre som spravil, že som celú minulosť hodil za seba a začal som žiť odznova s novými ľuďmi.“

„Zdá sa ti, že si urobil dobre, keď si zanevrel na starých kamarátov a našiel si si nových?“ prekvapil sa správca.

„Áno, tí noví sa ma na nič nepýtali, o ničom nevedeli. Nemusel som sa pred nimi za nič hanbiť. Často sme chodili von, fajčili, pili, hrali karty alebo počítačové hry. Nestarali sme sa o nič. Hlavne... oni sa nestarali do mňa. Im som nemusel nič vysvetľovať!“

„Vieš, podľa mňa si tí prví kamaráti zaslúžili vysvetlenie a možno aj ospravedlnenie. Predsa len... urobil si niečo vážne.“

„Ja viem, Tomáš, ale pochop, že ma to už netrápi a nechcem sa k tomu vracieť. Prišiel som ti porozprávať o niečom inom... Povedal si mi, že si tu na to, aby si ľuďom pomáhal a ja práve potrebujem pomoc. Asi ma hľadajú!“ nečakane z neho vyhrklo, potom stíchol a obzrel sa po miestnosti, či jeho slová náhodou niekto nezačul. Nikto z prítomných však o nich dvoch nejavil záujem.

„Pokojne pokračuj, Zdeno, počúvam ťa iba ja,“ uistil ho správca.

„Spoznal som jedno dievča a ...“ hlas sa mu zasekol.

„Povedz, kde si ho spoznal?“ snažil sa ho povzbudiť, aby pokračoval.

„Neviem, ako ti to mám povedať,“ roztriasla sa mu pravá noha a nevedel ju upokojiť.

„Dobre, tak jednoducho pokračuj tam, kde sme skončili. K tej dievčine sa dostaneme neskôr.“

„Fajn, Tomáš,“ vzdychol si, uľavilo sa mu. „S tými ľuďmi som chodil teda piť a tak, boli sme dobrá partia. Taká uzavretá, vážne sme sa o nikoho a nič nezaujímali a myslím si, že sme primerane k tomu aj vyzerali. Zasvinení, zasratí, zanedbaní, ako mladí chudáci, o ktorých by sa nijaká baba ani len neošuchla,“ noha sa mu prestala triasť, zdalo sa, že teraz je nahnevaný sám na seba.

„No, no, mierni sa Zdeno, nezabudni, kde si,“ upozornil ho správca.

„Prepáč, ale bolo to jednoducho tak. Raz sme išli okolo ihriska, kde chalani hrali futbal, a vysmiali nás. Až vtedy som si uvedomil, ako hrozne vyzerám a aj žijem. Celá partia tých gamblerov sa mi zhnusila a prestal som s nimi chodiť von.“

„Fíha, to si vážne spravil?“ prekvapil sa správca.

„Áno, musel som to urobiť. Veď kvôli nim som sa skoro dostal aj do väzenia.“

„Vážne?“

„Hej. Mali sme vyhladnuté obchody, kam sme často chodili po počítačové hry. Nieкто z nás zabavil predavača a ostatní ich rýchlo šmarili pod bundy. Chalani sa pri tom veľa nasmiali, lebo tvrdili, že aspoň nest'ahujeme nič nelegálne. Raz sme však úplne zabudli na kamery a zatiaľ čo

sme sa takto bavili, do obchodu došli policajti. Jasné, že sme im začali utekať pomedzi regály, ale bolo nám to na hovno. Jednoducho si na nás počkali pred vchodom. Tam nás pochytili a vystrašení sme im potom prisahali, že to už nikdy neurobíme. Prosili sme ich najmä o to, nech sa to nedozvedia naši rodičia. Policajti by nás aj nechali len tak odísť, ale vedúci predajne trval na tom, aby sme boli riadne potrestaní. Preto nás vzali na stanicu a začali všetko spisovať. Tam sme ich znovu prehovárali a mali sme fakt šťastie, že sme napokon vyviazli iba s podmienkou a rodičia sa tak nič nedozvedeli. Lenže tí policajti...“ zase sa mu roztriasla noha a nemohol pokračovať.

„Tí ťa hľadajú aj teraz, však?“ domyslel si správca.

Zdeno pokýval hlavou na súhlas a rukou si prešiel po čele.

„Ale už nie kvôli tým hrám.“

„Nie,“ zmohol sa iba na toto jediné slovo.

„Je to kvôli tej dievčine?“ spýtal sa správca.

Zdeno zase pokýval hlavou na súhlas a chytil si zozadu krk.

„Dobre, nechaj to tak a povedz mi, čo si urobil potom, ako si prestal chodiť von s tou druhou partiou. Dievčina počká.“

„Prestal som sa teda s nimi vídavať,“ zase sa upokojil a pokračoval. „Boli sme raz v bare, už sme mali čosi popité, začali sme sa medzi sebou hádať a vyčítali sme si všetko, čo nám na sebe navzájom prekážalo. Stalo sa to tesne po tej príhode s hrami. Oni sa po hádke ďalej stretávali, ale ja som im povedal, že už nemám záujem žiť takto ďalej.“

„No, Zdeno, týmto si ma milo prekvapil,“ pousmial sa správca.

„Hej... no,“ poškriabal sa na ruke.

„A potom sa stalo čo?“

„Zašiel som za tými chalanmi, ktorí sa nám vysmievali, a spýtal som sa ich, či by som s nimi nemohol hrať futbal. Nemali žiadne námietky, dokonca som mal pocit, že sa tomu potešili. Rýchlo som medzi nich zapadol a musím povedať, že to bola úžasná zmena oproti tomu, ako som žil dovtedy. Veľmi ma to bavilo. Chodili sme do posilky, na bicykle, k jazeru, ale najviac sa mi páčila tá posilka. Proste sme na sebe makali, bolo to na nás vidno a mal som pocit, že konečne robím pre seba niečo užitočné. Bavilo ma sledovať, ako sa mením. Chalani navyše chceli žiť zdravo, žiadne cigarety a alkohol len občas. Povedal som si, že aj ja chcem žiť už len takto,“ dokončil, zrak nechal spustený na podlahe a jemne si hladkal ľavú ruku, na ktorú mu vybehla husia koža. Mal na sebe iba sandále, kraťasy a tričko s krátkym rukávom a hoci bolo vonku teplo a dusno, v tejto tmavej miestnosti s hrubými múrmi sa stále držal príjemný chladok. Lenže pre mladíka až taký príjemný nebol, lebo husia koža mu vybehla i na druhú ruku a striaslo ho.

„Bolo to fajn,“ dodal, odmlčal sa a vzápätí sa zahľadel na správcu. Bez slova, len očami, mu naznačil to, čo sa bál vysloviť nahlas. Nechcel už ďalej pokračovať. Mal strach povedať mu, prečo sem skutočne prišiel, a nevedel, čo iné by mu ešte mohol povedať, aby sa tomu vyhol.

„Tomáš, pomôž mi!“ vyhrklo z neho zrazu. „Musíš mi pomôcť. Pred rokmi si mi hovoril, že keby som chcel odísť do zahraničia, vedel by si to zariadiť. Platí to ešte?“ pro-sebne sa na neho pozrel a utrel si spotené dlane.

Správca sa zamyslel, mladík naraz stípol. Nepovedal už

azda priveľa? Neprezradil sa? Dievčina, policajti, zahraničie? Správca už musí všetko tušiť. Nemohol sa viac na neho dívať, a tak odklonil svoj zrak a pozrel sa do tmavej miestnosti. Až teraz si všimol ďalšie svetielko. Slabučko a pokojne blikalo nad štyrmi plamienkami. Jeho oranžový jas sa ligotal v čomsi zlatom, postavenom medzi plamienkami.

„Dalo by sa to zariadiť,“ povedal pokojne správca po dlhšom premýšľaní.

„Vážne?“ prekvapil sa mladík. Správca asi nakoniec nič netuší a možno že aj tuší, ale vie, že pre mladíka je ťažké hovoriť o tom. Zrejme mu pomôže aj tak, aj bez zbytočných otázok. Predsa ho pozná, hoci sa roky nevideli, pozná ho veľmi dobre a vie, že jediné, čo potrebuje, je uniknúť teraz na istý čas preč. Tak, ako odišiel naposledy. Iba kým sa všetko napraví. Potom sa vráti zase naspäť a poďakuje sa.

„Áno, dalo by sa to, ale povedz mi... Prečo chceš ísť do zahraničia?“

Nepomôže mu teda? Bude mu dávať takéto otázky a vyvedať sa na to? Či nevidí, ako sa mladík trápi?

„Tomáš, ja o tom nemôžem hovoriť. Chcel som ti to povedať, ale teraz, keď som tu, vidím, že nemôžem. Jednoducho to nejde. Čo keby sa to potom dozvedeli aj ďalší ľudia?“ hlas sa mu triasol, prestal sa dívať na oranžové svetielko a zahľadel sa na tmavé dvere, ktorými prišiel. Kiežby sem nikdy nevošiel. Kiežby sa to nikdy nestalo.

„Akí ďalší ľudia? Veď vieš, že ja to nikomu nepoviem,“ upokojoval ho správca.

„Viem, ale toto by si spravil. Podľa mňa by si to musel spraviť!“ Slovo *musel* tak zdôraznil, že tým vyrušil ľudí v miestnosti. Pozreli sa na neho. Až teraz si všimol, že ich

pribudlo, miestnosť sa začala pomaly naplňať. Už nemali veľa súkromia. A ani času.

Správca chytil mladíka za rameno, aby ho utíšil. Keď si toto gesto všimli ľudia, upokojili sa a zase sa ponorili do svojich myšlienok.

„Aj teraz ešte chodíš do posilňovne?“ začal z iného konca, dúfajúc, že mladík bude pokojne hovoriť ďalej.

„Už nie,“ rýchlo odvrkol.

„A prečo tam už nechodíš?“

„Nemám toľko času.“

„Nemáš toľko času? A čo teda robíš?“

„Pracujem.“

„Pracuješ? Normálne si zamestnaný?“ prekvapil sa správca.

„Áno,“ mladík pokýval hlavou.

„A kde pracuješ?“

„V jednej firme pri Žiline. Tomáš, to je jedno. Povedal si mi, že ma dokážeš dostať do zahraničia, keby som chcel. Urobíš to teraz?“

„Zdeno, povedal som ti to, keď si mal dvanásť rokov. Koľko máš teraz? Dvadsať?“

„Dvadsaťdva,“ opravil ho mladík.

„No a koľko rokov už robíš?“ správca zase odbočil.

„Štyri,“ pristúpil na správcovu hru a dodal. „Hneď po maturite som nastúpil do práce. Nechcel som ísť ďalej na výšku a potreboval som vypadnúť z domu. Dohodol som sa ešte s jedným kamarátom a spolu sme odišli do Žiliny. Tam sme si prenajali byt a aj sa zamestnali.“

„Fíha! A nechýbali ti kamaráti odtiaľto?“

„Nie, bol som rád, že som konečne vypadol z tohto mesta. Ak som sa sem aj vracal, tak iba kvôli rodine, oni mi vôbec nechýbali.“

„Ale predsa si povedal, že ti s nimi bolo skvele. Vážne ti nechýbali?“

„Vážne mi nechýbali. Vysvetlím ti to, ale potom mi povedz, či mi pomôžeš, dobre?“

„Sľubujem,“ správca pokýval hlavou.

„V jedno leto sme si každý z partie našli dievča. Chodili sme s nimi von, ale to moje sa so mnou zakrátko rozišlo. Cítil som sa potom pri ostatných divne, závidel som im, a tak som si začal s kamarátovou priateľkou. Nestretávali sme sa často, ale keď hej, bolo to super. On o ničom nevedel a nám sa to páčilo. Proste sme si len tak užívali a smiali sa z toho, ako on bral ten vzťah vážne.“

„Nakoniec sa to ale dozvedel, že?“

„Áno. Ako to vieš?“ mladík zmraštil obočie a utrel si dlane.

„Tak to väčšinou býva. Počuj, Zdeno, to je tá dievčina, o ktorej si mi chcel povedať?“

„Nie, tá je zo Žiliny, ale spomenul som si, že s ňou vlastne žiadne problémy nemám. Iba to som ti chcel povedať, že som klamal toho kamaráta.“

„Určite, Zdeno?“ prekvapil sa správca.

„Áno,“ slabým hlasom mu odpovedal a poškriabal si ruku.

„Pokračuj teda, nemáme už veľa času,“ povedal mu a mladík sa rozhlíadol po miestnosti. Ľudí v nej stále pribúdalo a pribúdalo. Niektorí sa medzi sebou pošepky zhovárali, ostatní len ticho sedeli. Na stenách sa pomaly zažívali slabé svetlá a začali osvetľovať staré vyrezávané reliéfy umiestnené nad nimi. Na niektorých miestach sa zažali elektrické sviece. Miestnosť sa mierne osvetlila, ale stále nie úplne. Čas sa im rýchlo míňal.

„Dozvedel sa to on a potom aj celá partia. Rozišiel sa s ňou a mňa chceli poriadne zbit'. No ešte predtým som stihol odísť do tej Žiliny. To je všetko, Tomáš.“

„A kedy sa to stalo?“

„Tesne po maturite.“

„A čo tí policajti? Načo si mi ich spomínal?“

„Kamaráti sa mi vyhrážali, že ma im nahlásia, no sami vedeli, že nemajú prečo,“ pošúchal si dľaňami nohy.

„Takže ťa nehl'adajú?“

„Nie,“ rýchlo vyhrkol.

„Pamätáš si ešte, Zdeno, že tu nesmieš klamať, však?“

„Pamätám,“ pokrčil plecami.

„A neklameš ma?“

„Nie. Hádám si nemyslíš, že som sem prišiel, aby som ťa klamal.“

„Nie, to si nemyslím. A čo budeš teraz robiť? Vrátiš sa naspäť do Žiliny do práce?“

„Počuj, Tomáš. Na všetko som ti už odpovedal. Môžeš teraz aj ty odpovedať mne? Mohol by si ma dostať do toho zahraničia?“

„Mohol. Zavolať by som známym v Taliansku, Španielsku alebo aj vo východnom Rusku, s ktorými som v kontakte. Najviac by ti asi vyhovovalo to východné Rusko, však? Bol by si odtiaľto ďaleko. Dostatočne ďaleko na to, aby ťa ne našli. Ak chceš, pomôžem ti vybaviť aj novú identitu. Nikto nikdy neodhalí, čo si tu vykonal. Takto ti mám pomôcť? Preto si za mnou prišiel?“

„Tomáš,“ do očí sa mu natlačili slzy, začal si zúfať, „ja tú pomoc vážne potrebujem. Každú chvíľu môžu ku mne prísť a zatvoria ma za to, čo som urobil.“

„Takže ťa predsa len hľadá polícia?“ dôrazne sa ho spýtal.

„Tomáš, nevy pytuj sa ma na to. Ja ti o tom nemôžem porozprávať,“ rukami si zakryl tvár. Správca zrazu začul slabé ňukanie, vyzeralo to, že mladík plače.

„Nerumázgaj mi tu! Čo si malý?“ mierne ho okríkol.

„Lenže keď ja som narobil toľko chýb. A zakaždým horšiu, Tomáš, musím odtiaľto odísť,“ odkryl si tvár. Teraz už bolo zreteľne vidno, že plače. Do tváre mu navyše svietil slabý lúč svetla kdesi zo stropu. Utreľ si slzy a zahľadel sa tam. Stropné svietidlá sa rozsvetcovali a začali osvecovať pomalované múry. Postavy na nich sa stávali farebnejšími a svetlejšími, ľudia v miestnosti si začali spoločne čosi monotónne šepkať a niekoľko krokov za Zdenom sa postavili ďalší ľudia. Správca ich poslal preč. Nechcel, aby ich teraz niekto rušil.

Mladík plakal so sklonenou hlavou, správca nevedel, čo si s ním má počať. Už nezostávalo veľa času. Správca mal aj iné povinnosti, ľudia na neho čakali. O pár minút sa má pred nich postaviť, ale predtým sa ešte musí nachystať. Správca znervóznel, no ešte stále duchaprítomne reagoval.

„Nepočuješ? Neňukaj mi tu!“ priateľsky povedal mladíkovi. „Vieš, čím som si ja v živote prešiel? Vieš, že som mal rakovinu, však?“

„Viem,“ žalostne vyriekol.

„Neskoro mi ju diagnostikovali, bol som už prakticky na smrteľnej posteli a hľa, stal sa zázrak a som tu, hoci sa ma už smrť dotýkala prstom. Lenže ja som vtedy neňukal. Aj tak by mi to nič nepomohlo. Spamätaj sa aj ty, chlape, a povedz mi, čo mi máš povedať, aby som ti dokázal skutočne pomôcť. Nemáš už desať rokov, aby som to z teba ťahal!“